

COMUNICACIONS ORALS SALA B

Relators: Eduard Cirera i Àngel Soteras

Dissabte 28 de novembre

12.00 h **Àmbit J: Escola per a tothom**

J1: Els projectes de l'aula d'acollida. Institut Esteve Terrades. Cornellà de Llobregat

Comunicador/a: Alba Pascual i Elisabeth Huguet

RESUM DE LA COMUNICACIÓ

Els projectes tenen com a eixos vertebradors les festes tradicionals catalanes i les activitats culturals realitzades al centre: La Castanyada, Nadal, Carnaval, el Dia de la dona i la Diada de Sant Jordi. A partir del coneixement de cada una d'elles, es treballen els diferents projectes, ja siguin d'intervenció educativa a l'aula o al centre.

La Castanyada

Elaboració de panellets per part dels alumnes.

Nadal

Cantada de Nadales.

Enviament de postals de la Nadal, realitzades pels alumnes, a la seva família.

Caga Tió.

Carnaval

Elaboració d'antifaços.

Confecció d'un rei Carnestoltes.

Dia de la dona

Exposició al centre: *Les dones del món*.

Exposició al centre: *Iconografies femenines*

Participació a la revista de l'Institut *És teva* en commemoració al Dia de la dona: relats, passatemp...

Sant Jordi

Recital de poemes: *Un món de poemes*.

Teatre de titelles: *La llegenda de Seridje*.

Enregistrament en vídeo i projecció al centre el dia de Sant Jordi.

CONCEPTES O PARAULES CLAU

Interculturalitat, integració, Cohesió social, convivència escolar, diversitat, pluriculturalitat i plurilingüisme, riquesa cultural i lingüística, coneixement, aprenentatge de la llengua catalana, intercanvi d'idees i coneixements, acceptació, respecte, treball cooperatiu.

APORTACIONS FETES

Projectes al voltant de les festes tradicionals i les activitats culturals: Castanyada, Nadal, Carnaval, Dia de la Dona i Sant Jordi: s'aprofiten aquestes celebracions per treballar les Competències Bàsiques a l'Aula d'Acollida i després traslladar la feina feta a la resta del centre.

Alumnes diversos però majoritàriament marroquins i llatinoamericans (aproximadament 40 alumnes). L'Aula d'Acollida disposa d'un bloc "Terra endins, mar enllà", a través del qual es fa difusió del treball fet.

Desenvolupament dels projectes:

Castanyada: explicació de les característiques de la festa i del seu significat, i intercanvi amb les "festes de rituals de la mort" pròpies de les diferents cultures presents a l'Aula d'Acollida. S'elaboren panellets i es fa la celebració de la Castanyada convidant la resta del centre.

Nadal: es difon la tradició nadalenca catalana i a partir d'aquí es realitzen felicitacions de Nadal que l'alumnat envia a la seva família per correu postal. També es fa cagar el tió. Es treballen Nadales que es canten i s'enregistren per poder-les penjar al bloc de l'aula d'acollida. I finalment es realitza un "informatiu radiofònic" sobre les activitats nadalenques de l'Aula d'Acollida.

Carnaval: Recerca d'imatges i vídeos de la celebració del Carnaval a la xarxa. L'alumnat explica les seves pròpies experiències. Es realitza un petit taller de màscares i un ball de carnaval. També es construeix un Carnestoltes que es deixa a l'entrada de l'Aula d'Acollida.

Dia de la dona: Aquesta activitat va lligada a un projecte de Coeducació del centre en el qual col·labora l'Aula d'Acollida. La col·laboració va lligada a la participació de l'Aula d'Acollida a la revista del centre.

Alguns exemples del tipus de treball que es pot fer des de la Revista: "records sobre alguna dona important de la seva vida" o completar un encapçalament del tipus "M'agradaria que el món les dones..."

Com a activitat més pròpia de l'Aula d'Acollida es va preparar un mural amb dones representatives dels països d'on provenen els alumnes de l'Aula d'Acollida. També es va fer una exposició amb un recull d'imatges de la seva cultura, països, tradicions a través de les iconografies femenines.

Sant Jordi: recital de poesies provinents de la pròpia tradició i recitació en la llengua materna de l'alumnat de l'Aula d'Acollida i en català com a llengua del centre.

El curs passat es va presentar, a través d'un teatre de titelles, la llegenda de Seridje (de tradició Bubi, Illa de Bioko, Àfrica) semblant a la de Sant Jordi. Es va preparar, representar i enregistrar per a mostrar-la a la resta del centre.

ELEMENTS CLAU DE LA PRESENTACIÓ

Interculturalitat

Utilització del Blog com a element de difusió

Centre acollidor

COMUNICACIONS ORALS SALA B

Relators: Eduard Cirera i Àngel Soteras

Dissabte 28 de novembre

12.00 h **Àmbit J: Escola per a tothom**

J2: Babelartquímia.cat. Institut Estany de la Ricarda. El Prat de Llobregat

Comunicador/a: Teresa Forcada i Mañé i Núria Sanahuja i Costafreda

RESUM DE LA COMUNICACIÓ

Babelartquímia.cat és una experiència sobre "El dol migratori" a l'aula d'acollida. Es tracta d'acompanyar l'alumnat nouvingut en el seu procés de dol migratori a través d'una activitat artística (la construcció d'un titella), posant molt d'èmfasi en l'univers de les emocions i en especial de l'afectivitat.

Mentre cada noi o noia va construint el seu titella es treballa la relació entre la forma del titella i el que l'alumnat vol expressar, és a dir les seves emocions i projectes personals. Paral·lel a tot això també es realitza un treball de llengua oral i escrita, que facilita i potencia l'expressió de cada alumne i el que vol comunicar als altres. El resultat final de tot plegat són 24 titelles- un per cada alumne nouvingut- acompanyats de 24 petites "biografies imaginàries" que es van presentar a tota la comunitat educativa en una exposició el Sant Jordi de 2008.

És un plaer comprovar, a través de les biografies d'aquests 24 "alter ego", la possibilitat que **"UN ALTRE MÓN ÉS POSSIBLE"**. En llegir les seves biografies podem deduir que **el món del futur es caracteritzarà per l'existència de persones poliglotes, amants de la diversitat i imaginatives que caminen de bracet amb les seves emocions i les comparteixen amb l'altre.**

L'experiència es fonamenta en l'aplicació d'una pedagogia holística i en la certesa que l'ART pot afavorir punts de trobada entre joves immigrants procedents de diferents cultures.

Aquests punts de trobada porten als joves a reconèixer les seves similituds i diferències, així com a establir la seva projecció en el nou país d'acollida: Catalunya.

Després de Sant Jordi, l'exposició serveix de punt de trobada entre l'aula d'acollida i l'aula ordinària. Els alumnes de l'aula d'acollida presenten a la resta de companys el seu titella i la seva petita biografia imaginària.

Com a cloenda del curs, ens embarquem en l'aventura de presentar el treball fet amb els titelles a un grup de l'escola d'adults Terra Baixa del Prat a través d'una petita "performance" que vàrem anomenar "MIGRAVEUS". Va ser molt interessant la trobada de dues generacions de persones immigrades molt distants en el temps i la geografia, però molt properes i sincròniques pel que fa a sentiments, vivències i emocions.

De tot plegat, a la nostra aula d'acollida, en va néixer aquesta frase:

***Hi ha fils invisibles que mouen el món
i veus càlides que arrelen dins l'aire.***

CONCEPTES O PARAULES CLAU

Afectivitat, arteràpia, aula d'acollida, cohesió social, complicitat, dol migratori, educació emocional, educació intercultural, empatia, escola i entorn, l'art com a mitjà d'expressió de les emocions, pedagogia holística, reciprocitat, sinergia, treball col·laboratiu

APORTACIONS FETES

Treball al voltant del dol migratori.

S'inicia la ponència amb les paraules de l'alumnat: "babelartquímia", una paraula nova com nous són ells.

La ponent explica en quin moment neix l'experiència: després de tres anys com a tutora, es veu l'Aula d'Acollida com un petit espai especial, d'intercanvi d'experiències interculturals i de possibilitat de treball col·laboratiu. És en aquest context que hi té presència del "síndrome d'Ulisses" (el sentiment de separació, d'allunyament, dels referents propis de l'alumnat)

L'Aula d'Acollida és una aula dinàmica, que interactua amb el centre i l'entorn, molt apte per al treball emocional i per projectes.

S'utilitza la figura del titella perquè és un art mil·lenari present a totes les cultures del món, va molt bé a l'aula. Titella com a element terapèutic i pedagògic. Crear vida amb les mans, vertebrar les emocions per treballar les presències i les absències.

3 fases del projecte:

familiarització amb el món dels titelles

Fabricació del titella

Mostrar la feina feta.

En el projecte hi intervenen 24 alumnes d'AA amb la tutora i el suport d'un titellaire professional (2 hores setmanals durant dos mesos). Comença amb l'arribada de 3 personatges (2 titelles i el titellaire). Parlen però no els entenem, són nous.

A partir d'aquí s'experimenta amb material de reciclatge per construir la "primera aproximació" als titelles.

El titellaire fa una petita aproximació (amb molts pocs recursos lingüístics per poder-hi arribar). Es preparen dramatitzacions per parelles/grups i la compareixen.

Finalment el titellaire i la tutora porten titelles de diferents tipus (de mà, de fil, de dit, ombres xineses...), el titellaire fa un petit espectacle i entrem al món web dels titelles.

Fase 2: viatge imaginari a la infantesa. Dibuix de la casa i de les persones (reals, imaginàries) que hi tenen relació. El següent pas ja és la construcció física del titella (goma-espuma). S'aprofita per fer el treball emocional i de llengua (oral i escrit), construeixen una identitat del titella (qui és, què li passa, què sent?). S'estableix un vincle emocional entre el titella i l'alumne/a.

Alhora altres alumnes de l'AA fan projectes paral·lels (intervenció a la ràdio del Prat amb una lectura de contes i el projecte "De Nador a Vic" en què també es treballa el dol migratori). Espais que els permetien treure els seus sentiments.

Al final del procés els vincles establerts amb els titelles són forts: són una pròpia representació o d'algú que han deixat allà.

Exemple d'una alumna: simbolitza els amics que ha deixat i ella mateixa (per fora, físicament és igual que una amiga; per dins reflecteix els propis sentiments)

Fase 3: es mostra la feina feta al centre i a l'entorn. Es va aprofitar la festivitat de Sant Jordi. Es va preparar una exposició de titelles. Cada alumne es presentava, deia el seu nom, deixava una rosa en un gerro i a la gent que entrava a l'exposició se li ofería una d'aquestes roses.

A partir d'aquí s'iniciava la "interacció amb el centre". Es visitava l'exposició des de les "Aules ordinàries" i l'alumnat de l'Aula d'Acollida es convertia en guia de l'exposició a partir d'un guió treballat prèviament.

Després es va interaccionar amb l'entorn amb un intercanvi amb aules d'acollida d'altres centres.

Finalment es va fer una trobada amb una escola d'adults del Prat (CFA Terra Baixa), amb la realització d'una performance anomenada "Migraveus". Es van trobar dues generacions de persones immigrades, divergents generacionalment però molt propers emocionalment.

Valoració molt positiva de l'experiència, molta motivació a nivell emocional que incideix de manera directa en el procés d'aprenentatge curricular.

ELEMENTS CLAU DE LA PRESENTACIÓ

Treball de les emocions

Dol migratori

Aprenentatge significatiu

Acompanyament des de la proximitat i l'afectivitat

COMUNICACIONS ORALS SALA B
Relators: Eduard Cirera i Àngel Soteras
Dissabte 28 de novembre

12.00 h Àmbit J: Escola per a tothom
J3: Projecte de cohesió social i incentivació de l'ús de la llengua catalana. Escola Josep Monmany i Amat. Sant Feliu de Llobregat
Comunicador/a: Dolores Giménez Rodríguez i Neus Sáez González
RESUM DE LA COMUNICACIÓ <p>Aquest projecte, emmarcat dins de les activitats del Pla Educatiu d'Entorn, té un caràcter bianual i la seva finalitat, en essència, és propiciar la relació entre l'alumnat de dues escoles de medis socioculturals diferents per afavorir la seva cohesió social. Aquest objectiu es treballa estimulant i enriquint la pràctica de les quatre competències bàsiques de la llengua: llegir, escoltar, parlar i escriure. Els infants d'ambdós centres utilitzen com a recurs les TAC i les MAV. Durant el primer trimestre, els nens/es es van presentar als seus companys de Berga i a l'inrevés a través d'un PowerPoint i una vídeo conferència. El segon trimestre, es van tornar a emprar aquests dos mateixos recursos per tal de presentar ambdues ciutats. Les darreres activitats realitzades durant el curs 2008-2009 foren l'enregistrament d'un programa de ràdio i les respectives visites a cadascuna de les ciutats. A l'inici d'aquest curs, hem reiniciat el procés de coordinació i planificació de les activitats: comunicacions per vídeo conferència, quadern virtual / webquest, visites a les escoles...</p> <p>Un cop acabat el projecte, les activitats seran penjades a la pàgina web del centre.</p>
CONCEPTES O PARAULES CLAU <p>Cohesió social, llengua oral, tradicions locals, intercanvi, recursos TAC i MAV.</p>
APORTACIONS FETES <p>Pràctica emmarcada dins del PEC i el PEE. Es fa dintre de les activitats de la sisena hora amb el suport de les TAC, l'Ajuntament i els Serveis Educatius. Treball col·laboratiu entre centres de poblacions diferents. És un treball interdisciplinari que es realitza al Cicle Superior de primària.</p> <p>Els objectius són treballar les competències comunicatives a través dels recursos TAC i MAV, guanyar autonomia i desenvolupar el sentit crític. Alhora que es treballen continguts curriculars es treballa la cohesió social, a través del treball individual i col·laboratiu (entre alumnat de Sant Feliu del Llobregat i Berga).</p> <p>Cal emmarcar les activitats i planificar les actuacions que es duen a terme. L'eix temàtic del projecte són les festes locals de les poblacions lligades al foc.</p> <p>Desenvolupament del projecte: Curs 08-09: edició d'un power de presentació de l'alumnat i la localitat que es transmet a través de correu ordinari i vídeoconferència. Després l'alumnat de les escoles s'intercanvien visites (rebuda institucional i visita a les ciutats) i es grava un programa de ràdio.</p> <p>Aquest curs 09-10 es continua amb el projecte i es preveuen les novetats següents: una vídeoconferència en iniciar el curs (que ja ha estat feta) i l'elaboració d'un text que reculli les característiques de les festes locals per poder preparar al llarg del tercer trimestre una webquest o Quadern Virtual per tal de poder intercanviar les experiències.</p> <p>També s'ha decidit elaborar unes graelles d'avaluació (i autoavaluació) de les activitats dutes a terme.</p>

L'ús de les TAC enriqueix extraordinàriament el projecte, així com el coneixement entre dues realitats socials diferents.

Les ponents aclareixen el programari utilitzat per a poder fer la vídeoconferència (Skype i dotació informàtica estàndard del centre). Hi ha hagut algun problema tecnològic en la primera connexió que després ha estat solucionat amb el suport del Servei Educatiu

Es detalla també la visita a Sant Feliu: Palau Falguera, Casa de la Vila, Cases modernistes. Un cop a l'escola l'AMPA havia preparat un petit aperitiu, van dinar plegats i finalment es van realitzar unes activitats esportives abans de tornar cap a Berga.

ELEMENTS CLAU DE LA PRESENTACIÓ

Treball en xarxa

Llengua oral a través de les TAC

Cohesió social entre alumnat de localitats diferents

Les TAC com a element de motivació per a l'alumnat

COMUNICACIONS ORALS SALA B

Dissabte 28 de novembre

Relators: Eduard Cirera i Àngel Soteras

12.00 h Àmbit J: Escola per a tothom

J4: "En la mezcla está el color". Institut Pompeu Fabra. Martorell

Comunicador/a: José Maria Arenas Peiró i Maria Mestre Roset

RESUM DE LA COMUNICACIÓ

L'arribada d'un nombre important d'alumnat nouvingut, especialment durant els darrers anys, i la gran diversitat d'interessos i ritmes d'aprenentatge per part de l'alumnat ha provocat un canvi important en la vida quotidiana dels nostres centres educatius i suposa un repte per a tota la comunitat educativa. Tots aquests fets ens van fer plantejar quina era la resposta que donaven altres centres de les diferents comunitats autònomes, i la necessitat de compartit aquestes pràctiques.

Per tant, el projecte entre autonomies "En la mezcla está el color" ha permès intercanviar experiències i bones pràctiques que afavoreixen la convivència, el coneixement i la inclusió de la diversitat i la interculturalitat de les aules. En aquest projecte han participat quatre instituts d'educació secundària: IES Pompeu Fabra (Martorell, Barcelona); IES Doctoral (Vecindario, Gran Canària); IES Mar Menor (San Javier, Múrcia) i IES Gabriel García Márquez (Tiétar, Càceres).

CONCEPTES O PARAULES CLAU

Integració, inclusió, aula d'acollida, alumnat nouvingut, interculturalitat, diversitat, aula oberta, alumnat amb necessitats educatives especials.

APORTACIONS FETES

Projecte desenvolupat al llarg de tres anys (departament de diversitat, llengua catalana i Aula d'Acollida i amb la implicació de l'equip directiu). Projecte col·laboratiu amb instituts de Gran Canaria, Múrcia i Cáceres.

Objectiu: intercanvi d'experiències sobre el tractament de la diversitat i l'acollida de l'alumnat nouvingut. És un projecte que ha permès fer participar l'alumnat nouvingut (i les seves famílies) en les activitats del centre. Ha permès acostar les realitats de l'Aula d'Acollida i la realitat de la resta del centre.

Desenvolupament del projecte:

Es realitza una primera trobada de docents a Cáceres (sense alumnat) per tal d'intercanviar experiències i maneres de fer i preparar la trobada d'alumnat a Martorell (un parell d'alumnes de cada comunitat). Es van realitzar una sèrie de tallers que després es van estendre a Múrcia amb 5 alumnes de cada centre. Reunió final dels docents a Canàries per fer valoració final del projecte i elaboració de la memòria.

L'alumnat acull a casa seva els alumnes que vénen dels altres centres. Es fan tallers a l'Institut. Es va realitzar un mural del projecte. Taller de TAC (com un obrir un bloc, com crear un moodle...) per tal de poder mantenir el contacte més enllà de les trobades presencials. Es va fer una sortida per Martorell i Barcelona.

A part del treball dels alumnes els professors també intercanvien experiències. Es va crear un espai virtual (moodle) per tal de poder mantenir el contacte i l'intercanvi d'experiències. Es converteix en una eina de comunicació per a professorat i estudiants, i l'INS Pompeu Fabra es va convertir en formador d'entorns virtuals per als altres docents del projecte. El Moodle és l'eina que es va considerar més apropiada per poder mantenir aquest contacte.

Es van elaborar unes graelles per tal de reflectir les diferents maneres de tractar la diversitat i l'acollida d'alumnat nouvingut. Per comunitats es treballa de maneres diferents, amb més o menys possibilitats tecnològiques (destaca que a Canàries hi ha molta participació municipal).

Valoracions molt bones. A nivell de motivació i d'aprenentatge. S'intentarà ampliar el projecte a d'altres instituts.

Els ponents exposen les diferències entre territoris, sobretot des del punt de vista de l'especificitat catalana en ser l'única comunitat de les que participen en el projecte on hi ha Aula d'Acollida. Això va fer que la intenció inicial del projecte (alumnat nouvingut) derivés cap a les estratègies d'atenció a la diversitat des d'un punt de vista més general.

ELEMENTS CLAU DE LA PRESENTACIÓ

Intercanvi d'experiències

L'ús de les TAC

Estratègies de tractament de la diversitat

